

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralfajuhely
Széchenyi-tér 9. sz.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 3000 K.
Egy évre . . . 12000 K.

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.

Nyilttór soronként 500 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
42. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
42. szám.

Széltehen-hosszában

pertraktálják a lapok politikai pártállásuk szerint a szolnoki beszéd részleteit s megszólaltak a nagy nyilatkozók is, hogy tisztán dacos ellenzéki eskedéssből vagy pártérdekekből mielőbb lerontsák a miniszterelnök tagadhatatlanul nagy sikert keltett politikai nyilatkozatainak hatását.

A szélsőséges álláspont képviselői tovább üzik a végzetes játékot. Nekik pusztában kiáltó szó a miniszterelnöknek az a komoly figyelmeztetése, hogy az országnak társadalmi és politikai nyugodtságra van szüksége ahhoz, hogy gazdasági és politikai élete határozott irányjelzők felé vehesse útját.

Az ország nyugodt és tárgyilagos közvéleményénél azonban nem tévesztheti el célját az a felhívás, melyet a miniszterelnök a sajtóhoz és a magyar társadalomhoz intézett, hogy a nyugalom atmoszférájának megteremtésével s minden erő összefogásával segítse a kormányzatot abban, hogy képviselői mentől nagyobb sullyal, mentől nagyobb eréllyel és mentől egységesebb nemzet nevében

léphessenek föl a sorsunkat eldöntő tárgyalásokon.

A miniszterelnök nagyon világosan és élesen körvonalazott szavakkal mutatott rá azokra a magasabb politikai orientációkra, melyek minden eddiginél nagyobb kötelességtudást, türelmet és önfegyelmezést kívánnak a nemzettől, hogy a helyesnek mutatott irányt betartva, megkerülhesse azt a sziklát, melyet a trianoni sors hengerített történelmi hivatásunk, ezer éves becsületes multunk és gazdasági boldogulásunk utjába.

A miniszter mementója nyomán a magyar nemzeti társadalomnak föltétlenül számot kell vetnie most már azzal, hogy merre vegye az útját a politikai utvesztőben s igazi értékük szerint kell mérlegelnie az embereket és dolgokat, mert onnan származott a legtöbb bajunk eddig, hogy minden tervezést és készülő alkotást közvetlen létrejöveteiük előtt értéktelenné tett a zavaros hang, amely szívesen tévesztette össze magát az ország közvéleményével.

Most a minden egyébnek alapját képező gazdasági talpraállításunk és megerősödésünk útját egyengeti szívós és kö-

vetkezetes munkássággal az a férfiú, akit ezekben a leg-súlyosabb időkben nemzetmentő munkára hívott el a magyarok jobb sorsa. Szabad-e ilyenkor és megengedhető-e most is még, hogy ezekben a sorsdöntő órákban megint csak az ország, újból csak a nemzet érdeke legyen az utolsó s a politikai urak ambíciója az első? Eltűrhető-e továbbra is, hogy amikor a sok külső jel végre sikert ígér, a pártinrika, személyeskedés és jelszavas taktikázás álljon utjába a komoly akaratnak, az érett megfontolásnak s a termékeny és jobb jövővel biztató realpolitikának?

Nincs-e itt még mindig utolsó órája a magunkba szállásnak, a legszorgosabb lelkiismeretvizsgálatnak, az önmeggyőzésnek? Haszontalan-e még ma is minden figyelmeztetés s arra a belátásra való utalás, hogy ha sirba hull a nemzet, vele együtt zuhan oda mindenki: kormány és ellenzék, fajvédő és liberális, igazak és álnokok, a szegény, a gazdag, az ur, a szolga, a burzsuj és a proletár.

De milyen csöndesek is lesznek majd akkor, mikor

az örvény szélén meglátják magát a mélységet? Milyen haikszavuk az emberi lelkiismeret és a történelem ítélőszéke előtt azok, akik ma nem vetnek számot azzal, hogy a nemzetek balsorsában az ellenzéki politika sincs felelősség nélkül.

Egy reményük mindenesetre lehet. Az, hogy felelősségüknek elébe vág az a siker, amelyet a magyar közvélemény őszintén kíván minden jószándéknak, amelyik nemzeti önérzettel és becsületes hittel akarja a jobb jövőt az eltakarított romok helyén fölépíteni.

A Karolineum Jubileuma.

Városunk egyik legelőkelőbb és legintenzívebb nevelő hatású kulturintézménye, az Irgalmas Nővérek vezetése alatt álló Karolineum október hó 15-én fennállásának nevezetes határvévéhez ért, szervezésének ötven éves évfordulójához. Nagy és megbecsülendő tőke egy kulturális intézmény életében ötven esztendő, de legjobban emeli ennek a fontos évfordulónak jelentőségét az a céltudatos, odaadó, fáradhatatlan és nemes önfeláldozással kifejtett kulturális tevékenység, melynek Új hely város és messze környéke a növelés terén oly sokat köszönhet.

Madách születésének százados ünnepén.

A Zempléni vármegyei Kazinczy-Kör 1923. szept. 29-iki Madách-émlékünnepélyére írta és elmondotta:

Dr. Buday Károly,
a Kazinczy-Kör főtitkára.

Ritka jó kedvében lehetett az 1823. esztendőben a Magyarok Istene, amikor irodalmi, politikai, tudományos életünket a jelesebbnél-jelesebb költők, írók, tudósok, államférfiak galériájával ajándékozta meg.

Örömtől lobogó fáklyáink fényét csak nemzetünk jelenlegi siralmas helyzete homályosítja el egy-egy pillanatra, de ezt is csak azért, hogy a visszaemlékezés szent áldozatai alkalmával annál erősebben harsogjanak fülünkbe Petőfi dalai, id. Andrássy Gyula gróf bölcs államférfiúi oktatásai, Vas Gereben nagy idők nagy embereinek multbeli reflexiói s a bölcsök-bölcsének, Madách Imrénnek minden gondolatából, minden szavából felénk áradó mázsás sulyu igazságai.

Ünnepeltük már a magyar néplelek alkotó geniejének, Petőfi

Sándornak születése százados ünnepét s a jelen alkalommal vármegyénk ősi székházára ismét felvont nemzeti trikolor áldozati ünnepre hívta össze e vármegye nemesen érző közönségét, hogy megcsontoktatásában is egész lélekkel ünnepelje a szintén megcsontoktatott, sőt épen nagy születőjének születési s egyúttal nyugvó helyét is elvesztett Nógrád vármegye fiának: Madách Imrénnek születése századi évfordulóját.

Ha a nagy német gondolkodó, Leibnitz ösmerte volna Madáchot nagy elvének kimondásakor: „Omnia ad unum,” minden gondolatunk, törekvésünk egy cél elérésére irányuljon, úgy bizonyára ehhez Madách élete pályája, alkotásai a legtekélyesebb példát szolgáltathattak volna a számára. Nem a magyar irodalomnak, de a világirodalomnak sincs oly írója, kinek élete, életéből fakadó eszmévilága, eszmévilágának külső megnyilvánulásai: lyrai, drámai alkotásai mind-mind vázlatok, tanulmányok lettek volna egy nagy mű, örök értékű emberi alkotás szolgálatához, talán csak a XV. század genijeje, Leonardo da Vinci

szentelte vázlatának, anatómiai tanulmányainak javarészt az Isten fia tragédiájának: az Utolsó Vacsorának elkészítéséhez, miként Madách minden alkotása a nagy mű befejezését célozta, hogy öszszévájon benne minden, évmilőlőkig szépen elforgjon, míg egy kerék fogát ujitni kell.

Ennek az emberi életnek értékét és mélységét kell, mélyen tisztelt ünneplő közönség, gyöngye, erőltén szavammal születése százados ünnepén méltatnom.

E méltatás ne legyen a kritikus boncoló elméjének műve, sem akadémikus jellegű esztetikai méltatás, legyen az elmefuttatás, gondolatébresztés, tanulságok levonása mindnyájunk számára.

Hiszen oly íróval állunk szemben, akinek mondani valója volt az egész világ, benne a magyarságnak, imádoit nemzetének, mondani valója van a felmagasztalt női ideálnak, a férfinak, a barát-nak.

Vagyunk itt mindegyik fajtából, látom a hitveseket, anyákat, a sors ezernyi gondjaival küzdő férjeket, látom a tanuló ifjuságot, nemzetem jövőjét, így hát nem

pusztába kiáltó szavakat kell hallatnom ez ősi terem négy falai között, de fogékony lelkek gondolatvilágához férközöm; midőn Madách Imre életének kora gyermekességétől a szenvedések iskolájának százféle nemén megerősödött költői pályáján tartok sereg-szemlét.

Ha Petőfit az Alföld tette költővé, úgy bátran elmondhatjuk, hogy Nógrád bájos természeti szépségei: főképen a Sztrégovavölgye fejlesztette ki az istenáldotta szép tehetségben a bölcselő lángelmét. A sztrégovai völgy fekvésének leírásaiból valami sejtelmes, a mult és jövőndő felett való elmélkedésre készítés költészete árad, a cserfaerdők koszoruzta magaslatok, mezők és rétek vadvirágai vonzzák a vizsgáldásaiba merült tudóst, gondolatokra ébresztve a világ folyásán tűnődő bölcselőt, az élet csapásaitól megtört merengő lantos elsrhatja keserű csalódásainak könnyeit, zokoghat eszméi bukásán, mignem az esőtől haramatos zöldellő vidék új eszmék diadalra juttatására ösztönzik az emberi elmét.

(Folyt. köv.)

Minden ok megvan arra, hogy a jubileum alkalmából kifejezzük vármegyénk és városunk közönségének azt a mélyes tiszteletét és megbecsülését, melyet a jubileum alkalmából a Karolineum és minden tiszteletreméltó vezetője iránt lelkében hordoz.

Lélekemelő és bensőséges ünnepséggel tette emlékezetessé okt. 15-én a Karolineum ötven éves évfordulóját.

Reggel Payer Ferenc püspöki helynök, ap. protonotárius ünnepi hálaadó istentiszteletet celebrált, melyen a közönség s az intézeti növendékek áhítatos lélekkel vettek részt és adtak hálát a Gondviselésnek az Intézetnek egy emberöltőn át való megtartásáért.

Délután pedig, alkalmi szindarabbal, énekekkel, szavatokkal gazdag, változatos és rendkívül nivós ünnepségben gyönyörködhetett a meghívott közönség, melynek sorában ott láttuk Payer Ferenc püspöki helynököt, Thuránszky László főispánt, Waldbott Frigyes báró kegyurat, Bernáth Aladár alispánt, Lehoczky Sándor törvényszéki elnököt, Chudovszky Móric dr. közkórházi igazgatót, dr. Orbán Kálmán polgármestert, Kolombán Lajos tanfelügyelőt és nagyon sokakat vármegyei és városi előkelőségeink közül.

Az ünnepséget Kocsiss János hitoktatónak az Intézet hivatásáról, jelentőségéről és történetéről mondott, nagy gondal felépített alkalmi beszéde vezette be s Payer Ferenc püspöki helynöknek a nőnevelés magasztos feladatait méltató klasszikus szépségű beszéde fejezte be, melyben egyúttal köszönetet mondott a megjelent előkelőségeknek s meghatott elismerését nyilvánította az Intézet tiszteletreméltó tradícióit őrző s a nevelői hivatásukat áldozatos lélekkel teljesítő Irgalmas Nővérekkel szemben.

A nap történetének legdiszesebb helyére kívánkozik az az áldozatkészség és méltányol megértés, mellyel dr. Chudovszky Móricné a nap emlékezetére ötzázezer koronás a apítványt tett a Karolineum céljainak támogatására.

Bechyně cseh miniszter és a szlovák küldöttség.

Bechyně cseh iskolaügyi miniszter a múlt héten nem fogadta a szlovák tanító szervezetek Prágába érkezett küldöttségét. A küldöttség három hét óta több ízben táviratilag kért kihallgatást s miután választ nem kapott, elhatározta, hogy a miniszter fogadónapján Hankó szlovák néppárti képviselő vezetésével mellett jelentkezik kihallgatásra és átnyújtja emlékiratát.

Bechyně miniszter azonban nem fogadta a küldöttséget csak a vezető képviselőt, aki a következőket jelentette ki a küldöttség nevében:

— Köszönjük a miniszter ur testvéri szeretetét, melyet a szlovákok sohasem fognak önnek elfelejteni. Az ön eljárásából azt látjuk, hogy mi szlovákok nem számíthatunk előzékenységre Prágában, mert bennünket nem mint egy felszabadított nemzet gyermekeit, hanem mint a legutolsó rab-szolgákat kezelnek. Ne is csodálkozzanak ezeketán Prágában, ha Szlovénzskóban a csehek iránt a megértés helyett a gyűlölet kezd urrá lenni, mert az ilyen eljárás után más nem is várható. Köszönjük ezt önnek, miniszter ur!

Pénzügyi székház épül Ujhelyben

A pénzügyminiszter leirata a városhoz. — Telket kér a székház építésére. Értekezlet a városházán. — A városi vezetőség ragaszkodik a Vörös Ökör telkén a közhivatali székház fölépítéséhez.

(Saját tudósítónktól.)

Ismeretes a város közönsége előtt a kormány az a terve, hogy az ujhelyi lakásinség enyhítése s a közhivatalok megfelelőbb elhelyezése érdekében a Vörös Ökör telkén közhivatali székházat akart építeni. A terv már régebben foglalkoztatja a kormányt s az építkezéssel járó nagy pénzügyi terheken mult mindeddig, hogy nem juthatott el a kivitelig.

Uglátszik, az anyagi nehézségek birták más elhatározásra a pénzügyi kormányzatot, mert a városházára a napokban érkezett leiratában, a Vörös Ökör telkén immár csak pénzügyi székház fölépítését tervezi.

A leirat arra hivatkozással, hogy az állami pénzügyi hivatalok elhelyezésére szolgáló épület ma már szük s nem nyújt lehetőséget a hivatalok szükségessé vált fejlesztésére, ajánlatot kér a várostól, hogy milyen áron engedne át mintegy 800 □² telket a pénzügyi székház legsürgősebben megkezdendő építkezésére.

Orbán Kálmán dr. polgármester a fontos leiratot rendkívüli közgyűlés elé terjeszti, de éppen az ügy fontosságára való tekintettel kedden délutáni 3 órára értekez-

letre hívta össze a képviselőtestület tagjait, hogy az értekezlet előkészíthesse a leirat közgyűlési tárgyalását.

Az értekezlet beható megbeszélés után abban állapodott meg, hogy ragaszkodik a Vörös Ökör telkén tervbe vett egységes közhivatali székház fölépítéséhez. Hajlandó a telket ma is s a városháza és a rendőrség épületét teljesen ingyenesen átengedni, de kéri ennek ellenében, hogy a kívánatos építkezés — a nehéz pénzügyi helyzet belátásával — fokozatosan, esetleg 3—4 év alatt a sürgősen elkészítendő egységes terv és költségvetés alapján hajtsák végre.

Az értekezlet úgy képzei, hogy a pénzügyi székház építése, csak a legelső részletét képezné a hivatalok elhelyezésére szolgáló épülettömbnek. Kifejezést nyert továbbá az értekezleten, hogy a kormánynak ily irányu kötelezettsége a várossal kötendő szerződésben állapíttassék meg.

Remélhető, hogy a városi képviselőtestület is a város érdekeinek megfelelő ezen helyes álláspontot fogja honorálni.

H I R E K.

— Személyi hír. Zboray Károly és Földes Albert pénzügyigazgató helyetteseknek hétfőn délelőtt ünnepélyes formák között adta át a megbízási okmányt Hollós István min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató.

— Ravasz László püspök előadása. Dr. Ravasz László pesti ref. püspök, a mai szónoki nemzedék egyik kiváló képviselője, okt. 21-én délután 3 órakor valóságos előadást tart Sárospatakon a ref. templomban.

— Nevezetes évforduló van ma: 1916. október 17-én azt jelentette a vezérkar, hogy „Erdélyt teljesen megtisztítottuk az oláhoktól.” Mikor hoz ránk a magyarok Istene megint olyan tizenhetedikét?

— Rendkívüli közgyűlés. A városi képviselőtestület október hó 18-án délután 4 órakor rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A m. kir. pénzügyminisztérium leirata a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság elhelyezésére szükséges épület céljaira a Vörösökör teiek egyrészének átengedése tárgyában. 2. A polgármester előterjesztése a város lakossága egyrészének lisztel való ellátása tárgyában.

— Az idegen megszállás a kommunizmus után a mai pénzérték szerint tizenhárom billió kárt okozott az országnak.

— Üzemi közgyűlés. Az üzemi képviselőtestület október hó 18-án d. u. 5 órakor rendkívüli üzemi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Az áramszolgáltatásra beszedett anyagi biztosíték kiegészítése és ezzel kapcsolatban a szabályrendelet függelékének módosítása. 2. A fűszerkereskedők kérvénye a világítási egységarak részbeni mérséklése iránt.

— Az iskolánkülvüli népművelés terén az 1922/23. év folyamán buzgó tevékenységet kifejtő előadónak s azon községeknek, egyesületeknek és magánosoknak, kik az előadások sikeréhez anyagi támogatásukkal járultak, a vallás-és közoktatásügyi miniszter Zemplénvármegye Iskolánkülvüli Népművelési Bizottságához intézett leiratában köszönetét nyilvánította.

— A miskolczi városházán 55 tisztviselő és alkalmazott került B. lisztára.

— Megszüntetik a felvidéki magyar iskolákat. A cseh kultuszminiszter kijelentése szerint a felvidéki felekezeti iskolákat rövidesen megszüntetik s egységes iskolákat létesítenek cseh tannyelvvel. Főtárgy a történelem vallásoktatás nélkül. A még megmaradt magyar tanulókat elbocsájtják s tíz év múlva egy magyar iskolát sem akarnak látni.

— A telefon előfizetők névsorának pótfüzete. A bpesti távbeszélő névsor 1921. évi kiadásához pótfüzet jelent meg, mely az időközben történt változásokat tartalmazza. Egy pótfüzet ára 500 korona s megrendelhető a helybeli postafőnöki irodában. Ha valamelyik előfizetőnek az 1921. évi bpesti távbeszélő névsorra is szüksége volna, 200 koronáért ugyanott megrendelheti.

— Száz millió koronát, hatvan millió, ötven millió, negyven millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 4000 korona, fél 2000 kor, negyed 1000 kor. Rendeljen levlező lapon október 20-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán huzás előtt elfogy. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos játéktervet azonnal küldi „Bankó Bank Részv. Társ.” Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

Ruhákat kifogástalanul tisztít, minden szünet fest Rakovszky, Bercsényi-utca 5. sz. Bérlo: Sárkány.

SPORT.

A nagy mérkőzés.

Feszült izgalom előzi meg mindig a riválisoknak: a Sac.-nak és az Egyetértésnek bajnoki találkozását; a közönség izgatottsága átfüti azután a játékosokat is és legtöbbször — sajnos — közönséges verekedéssé alacsonyítja le a „nagy” mérkőzést. Izgalomban vasárnap sem volt hiány, de mégsem fajult el annyira a mérkőzés, mint jóegynehánszor ezelőtt. Durvaságok történtek ugyan a pályán mindkét részről és a közönség között is akadt néhány vérmesebb egyetértéspárti zajongó, de a pá-

Minden ok megvan arra, hogy a jubileum alkalmából kifejezzük vármegyénk és városunk közönségének azt a mélyes tiszteletét és megbecsülését, melyet a jubileum alkalmából a Karolineum és minden tiszteletreméltó vezetője iránt lelkében hordoz.

Lélekemelő és bensőséges ünneppé tette emlékezetessé okt. 15-én a Karolineum ötven éves évfordulóját.

Reggel Payer Ferenc püspöki helynök, ap. protonotárius ünnepi hálaadó istentiszteletet celebrált, melyen a közönség s az intézeti növendékek áhítatos lélekkel vettek részt és adtak hálát a Gondviselésnek az Intézetnek egy emberöltőn át való megtartásáért.

Délután pedig, alkalmi szindarabbal, énekekkel, szavalatokkal gazdag, változatos és rendkívül nivós ünnepségben gyönyörködhetett a meghívott közönség, melynek soraiban ott láttuk Payer Ferenc püspöki helynököt, Thuránszky László főispánt, Waldbott Frigyes báró kegyurat, Bernáth Aladár alispánt, Lehoczky Sándor törvényszéki elnököt, Chudovszky Móric dr. kórházi igazgatót, dr. Orbán Kálmán polgármestert, Kolumbán Lajos tanfelügyelőt és nagyon sokakat vármegyei és városi előkelőségeink közül.

Az ünnepséget Kocsiss János hitoktatónak az Intézet hivatásáról, jelentőségéről és történetéről mondott, nagy gonddal felépített alkalmi beszéde vezette be s Payer Ferenc püspöki helynöknek a nőnevelés magasztos feladatait méltató klasszikus szépségű beszéde fejezte be, melyben egyuttal köszönetet mondott a megjelent előkelőségeknek s meghatott elismerését nyilvánította az Intézet tiszteletreméltó tradícióit őrző s a nevelői hivatásukat áldozatos lélekkel teljesítő Irgalmas Nővérekkel szemben.

A nap történetének legdiszesebb helyére kívánczik az az áldozatkészség és méltányoló megértés, mellyel dr. Chudovszky Móricné a nap emlékezetére ötzázezer koronás a apítványt tett a Karolineum céljainak támogatására.

Bechyně cseh miniszter és a szlovák küldöttség.

Bechyně cseh iskolaiügyi miniszter a múlt héten nem fogadta a szlovák tanító szervezetek Prágába érkezett küldöttségét. A küldöttség három hét óta több ízben táviratilag kért kihallgatást s miután választ nem kapott, elhatározta, hogy a miniszter fogadónapján Hankó szlovák néppárti képviselő vezetésével jelentkezik kihallgatásra és átnyújtja emlékiratát.

Bechyně miniszter azonban nem fogadta a küldöttséget csak a vezető képviselőt, aki a következőket jelentette ki a küldöttség nevében:

— Köszönjük a miniszter ur testvéri szeretetét, melyet a szlovákok sohasem fognak önnek elfelejteni. Az ön eljárásából azt látjuk, hogy mi szlovákok nem számíthatunk előzékenységre Prágában, mert bennünket nem mint egy felszabadított nemzet gyermekeit, hanem mint a legutolsó rab-szolgákat kezelnek. Ne is csodálkozzanak ezután Prágában, ha Szlovénzkóban a csehek iránt a megértés helyett a gyűlölet kezd urrá lenni, mert az ilyen eljárás után más nem is várható. Köszönjük ezt önnek, miniszter ur!

Pénzügyi székház épül Ujhelyben

A pénzügyminiszter leirata a városhoz. — Telket kér a székház építésére. Értekezlet a városházán. — A városi vezetőség ragaszkodik a Vörös Ökör telkén a közhivatali székház fölépítéséhez.

(Saját tudósítónktól.)

Ismeretes a város közönsége előtt a kormány az a terve, hogy az ujhelyi lakásínség enyhítése s a közhivatalok megfelelőbb elhelyezése érdekében a Vörös Ökör telkén közhivatali székházat akart építeni. A terv már régebben foglalkoztatja a kormányt s az építkezéssel járó nagy pénzügyi terheken mult mindeddig, hogy nem juthatott el a kivitelig. Uglátszik, az anyagi nehézségek birták más elhatározásra a pénzügyi kormányzatot, mert a városházára a napokban érkezett leiratában a Vörös Ökör telkén immár csak pénzügyi székház fölépítését tervezi.

A leirat arra hivatkozással, hogy az állami pénzügyi hivatalok elhelyezésére szolgáló épület ma már szük s nem nyújt lehetőséget a hivatalok szükségessé vált fejlesztésére, ajánlatot kér a várostól, hogy milyen áron engedne át mintegy 800 □² telket a pénzügyi székház legsürgősebben megkezdendő építkezésére.

Orbán Kálmán dr. polgármester a fontos leiratot rendkívüli közgyűlés elé terjeszti, de éppen az ügy fontosságára való tekintettel kedden délutáni 3 óra értekez-

letre hívta össze a képviselőtestület tagjait, hogy az értekezlet előkészítthesse a leirat közgyűlési tárgyalását.

Az értekezlet beható megbeszélés után abban állapodott meg, hogy ragaszkodik a Vörös Ökör telkén tervbe vett egységes közhivatali székház fölépítéséhez. Hajlandó a telket ma is s a városháza és a rendőrség épületét teljesen ingyenesen átengedni, de kéri ennek ellenében, hogy a kívánatos építkezés — a nehéz pénzügyi helyzet belátásával — fokozatosan, esetleg 3—4 év alatt a sürgősen elkészítendő egységes terv és költségvetés alapján hajtassék végre.

Az értekezlet úgy képzeli, hogy a pénzügyi székház építése, csak a legelső részletét képezné a hivatalok elhelyezésére szolgáló épülettömbnek. Kifejezést nyert továbbá az értekezleten, hogy a kormánynak ily irányu kötelezettsége a várossal kötendő szerződésben állapíttassék meg.

Remélhető, hogy a városi képviselőtestület is a város érdekeinek megfelelő ezen helyes álláspontot fogja honorálni.

Üresek a vidéki színházak

Országos válság fenyegeti a vidéki színházakat. Ma, amikor a kultura fegyverén kívül jóformán minden más fegyver megbénult a kezünkben, mélyen elszomorító olvasni azokat a híreket, amelyek a vidéki színházak katasztrófáját emlegetik. A miskolci társulat negyedházak és üres házak előtt játszik s a bevételek messze elmaradnak a kiadások mögött, úgy, hogy a helyzetnek csak ideig-óráig való áldozatkész fentartásáról lehet szó. Az egyedüli vigasztaló ennél a színháznál az igazgató nagy optimizmusa, mellyel a helyzet jobbrafordulását reméli.

Debreczenben teljesen üres házak előtt ment a megnyitó előadás s Pécsen, ebben az egyébként hálás színházi városban sincs közönsége a színháznak.

Szegeden már számot is vetett a színház bezárásának szomorú problémájával a nehéz helyzetbe jutott igazgató s mindegyik színház személyzete a legnagyobb aggodalommal néz a tél elé.

Ha ebben a válságos helyzetben elmarad az állam és a városok támogatása, elkerülhetetlen lesz a magyar kultura vidéki várait fenyegető katasztrófa.

— **Eladó hordók.** Tállyán Bodnár Józsefnél 250 Hl. új hordó eladó. A hordók literje Tállyán 350 korona.

H I R E K.

— **Személyi hir.** Zboray Károly és Földes Albert pénzügyigazgató helyetteseknek hétfőn délelőtti ünnepélyes formák között adta át a megbízási okmányt Hollós István min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató.

— **Ravasz László püspök előadása.** Dr. Ravasz László pesti ref. püspök, a mai szónoki nemzedék egyik kiváló képviselője, okt. 21-én délután 3 órakor valóságos előadást tart Sárospatakon a ref. templomban.

— **Nevezetes évforduló van ma:** 1916. október 17-én azt jelentette a vezérkar, hogy „Erdélyt teljesen megtisztítottuk az oláhoktól.” Mikor hoz ránk a magyarok Istene megint olyan tizenhetedikét?

— **Rendkívüli közgyűlés.** A városi képviselőtestület október hó 18-án délután 4 órakor rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A m. kir. pénzügyminisztérium leirata a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság elhelyezésére szükséges épület céljaira a Vörös-ökor teliek egyrészének átengedése tárgyában. 2. A polgármester előterjesztése a város lakossága egyrészének lisztel való ellátása tárgyában.

— **Az idegen megszállás** a kommunizmus után a mai pénzérték szerint tizenhárom billió kárt okozott az országnak.

— **Üzemi közgyűlés.** Az üzemi képviselőtestület október hó 18-án d. u. 5 órakor rendkívüli üzemi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Az áramszolgáltatásra beszedett anyagi biztosíték kiegészítése és ezzel kapcsolatban a szabályrendelet függelékének módosítása. 2. A fűszerkereskedők kérvénye a világitási egységáruk részbeni mérséklése iránt.

— **Az iskolán kívüli népművelés** terén az 1922/23. év folyamán buzgó tevékenységet kifejtő előadónak s azon községeknek, egyesületeknek és magánosoknak, kik az előadások sikeréhez anyagi támogatásukkal járultak, a vallás-és közoktatásügyi miniszter Zemplénvármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságához intézett leiratában köszönetét nyilvánította.

— **A miskolci városházán** 55 tisztviselő és alkalmazott került B. lisztára.

— **Megszüntetik a felvidéki magyar iskolákat.** A cseh kultuszminiszter kijelentése szerint a felvidéki felekezeti iskolákat rövidesen megszüntetik s egységes iskolákat létesítenek cseh tannyelvel. Főtárgy a történelem vallásoktatás nélkül. A még megmaradt magyar tanulókat elbocsájtják s tíz év múlva egy magyar iskolát sem akarnak látni.

— **A telefon előfizetők névsorának pótfüzete.** A bpesti távbeszélő névsor 1921. évi kiadásához pótfüzet jelent meg, mely az időközben történt változásokat tartalmazza. Egy pótfüzet ára 500 korona s megrendelhető a helybeli postafőnöki irodában. Ha valamelyik előfizetőnek az 1921. évi bpesti távbeszélő névsorra is szüksége volna, 200 koronáért ugyanott megrendelheti.

— **Száz millió koronát,** hatvan millió, ötven millió, negyven millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 4000 korona, fél 2000 kor, negyed 1000 kor. Rendeljen levlező lapon október 20-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán huzás előtt elfogy. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos játéktervet azonnal küldi „Bankó Bank Részv. Társ.” Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

Muhákat kifogástalanul tisztít, minden színe fest Rakovszky, Keresényi-utca 5. sz. Bérlió: Sárkány.

SPORT.

A nagy mérkőzés.

Feszült izgalom előzi meg mindig a riválisoknak: a Sac.-nak és az Egyetértésnek bajnoki találkozását; a közönség izgatottsága átfüti azután a játékosokat is és legtöbbször — sajnos — közönséges verekedéssé alacsonyítja le a „nagy” mérkőzést. Izgalomban vasárnap sem volt hiány, de mégsem fajult el annyira a mérkőzés, mint jóegynehánszor ezelőtt. Durvaságok történtek ugyan a pályán mindkét részről és a közönség között is akadt néhány vérmesebb egyetértéspárti zajongó, de a pá-

lyán az erélyes bíró, a nézők között pedig az államrendőrség vette elejét a szenvedélyek tulságos felángolásának.

A mérkőzés — sportszempontról — határozottan kevés élvezetet nyújtott. Pedig a csapatok körülbelül egyforma erőssége vagy gyengesége és a győztnívágás szebb akciókat kellett, hogy létrehozson, mint amilyeneket vasárnap láttunk. Sem kombinációkban, sem egyéni előretörésben nem volt különösebben említésre méltó. Ideges kapkodás a mezőnyben, határozatlanság a kapuk előtt és testre menő rugdalózás: ezek jellemezték a mérkőzést, amelyről pedig egészen mást várt a nagy számmal jelenvolt közönség.

Az első féldobben még mutatkozott némi összjáték, de ez csak pár percig tartott és eredménytelen volt. Ha indult is ezután szabályszerű támadás, a kifejlődését egy-egy gáncsolásból származó szabadrugás hiúsította meg. Ilyen szabadrugásból szerezte meg a Sac. is Stofián remek lövésével a 25-ik percben a mérkőzés első és egyetlen goalját.

A második féldob 5-ik percében a bíró egy hands-ből folyólag 11-est ítél a Sac. ellen, azonban Zákány a kapu mellé lövi a labdát. Váltakozó — szabadrugásokkal bőven tarkított — támadásokkal telik el a második féldob is, melynek 35-ik percében a bíró Tarpayt teljesen indokolatlanul kiállítja. Ez a jóindulatu segítség sem tudja azonban erősebbé tenni az Egyetértést, melynek minden erőfeszítése meddő marad és nem tud kiegyenlíteni.

A csapatok erőviszonya körülbelül egyenlő volt. Egyénileg a Sac-ban Gardos, Tiszay, Lupis, Grünwald, Rosenstein és Stofián váltak ki; Gardos kitűnő formában játszott s hogy az Egyetértés ezidén már harmadszor szenvedett vereséget a Sac.-tól az o kiváló védésének tulajdonítható.

Az Egyetértésben Marajda, Szép, Kelecsényi, Misi és Kandrács mutattak jó formát. — Kiss bíró erélyesen ítélkezett, de egy-néhányszor észrevehető Sac. ellenes tendencia nyilvánult meg a bíraskodásában.

— **Dankó Tivadarnak** a Sac. kitűnő hatvédjének játékját a Club fegyelmi választmánya bizonytalan időre felfüggesztette. Dankó az utóbbi mérkőzéseken feltűnő lanyhasággal, nemtörődőséggel játszott, a legutóbbi Dac.—Sac. mérkőzésen pedig ráadásul öt öngóallal súlyosbította az amúgy is súlyos vereséget. Ez a büntetés remélhetőleg újból felszítja Dankó szunyadó ambícióját és legközelebb megint a régi pompas tudású, legelső klasszisu Dankót fogja viszontlátni csapata és a közönség.

— **Miskolczi mérkőzések eredményei:**

Dac—Mkase: 2—0.
Mvsc—Mmte: 2—1.
Dvtk—Masc: 3—0.

ZEMPLÉNI GAZDA

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye

Szerkesztő:
ILLÉSHÁZY ENDRE
A Zemplén várn. Gazd. Egyesület ügyv. titkára

RENDELET

a must javítás és borkezelés tárgyában.

A must és borkezelésre nézve kiadott 6720/M. E. 1923. számú kormányrendelet végrehajtása iránt a földművelésügyi miniszter 73293. számú rendeletével intézkedett.

A rendeletnek — mely a Borászati Lapok f. évi október hó 11-iki számában teljes egészében megjelent — a Tokajhegyalja vonatkozó intézkedései a következők.

A must besűritésére s a musttal avagy szárított, illetve aszalt szőlővel való javítására a földművelésügyi miniszternek engedélye szükséges.

Az eziránti kérvények a tarcali szőlészeti és borászati kerületi felügyelőséghez nyújtandók be. Ilyen kérelmek csakis abban az esetben nyújtandók be, ha a földművelésügyi miniszter a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület véleménye alapján a javítást a zárt területen egyáltalán engedélyezte.

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület ez irányban véleményadásra szollittatván fel, kijelentette, hogy az időjárás jobb minőségű mustra igérvén kilátást, nem látja szükségesnek, nem tartja megengedhetőnek a borjavítás engedélyezését.

A Gazdasági Egyesületnek e véleménye szintén feleslegessé teszi minden ily irányu kérvényezést.

Az asszu és édes borok kezelésére nézve a rendelet a következőleg intézkedik:

„7. §. A tokajhegyaljai borvidék zárt területén termelt asszu és édes szamorodni borok kezelésénél — az azokban foglalt természetes cukortartalom megóvása érdekében — legalább 70 térfogat %-os borpárlat hozzáadása szabad, ugy azonban, hogy ebből a célból egy hektoliter borhoz legfeljebb négy hektoliter fok borpárlat adható és a hozzáadás után

az illető asszu vagy szamorodni bor szeszartalma a 18 térfogat %-ot meg ne haladja. Az asszu vagy édes szamorodni borhoz keverendő borpárlat közvetlenül csakis tényleges termelvény szerint adózó szeszfordékből szerezhető be. E szeszfordék vállalkozói a kiszolgáltató borpárlat valódiságáért az 1923. évi 6720/1923. M. E. számú rendeletben meghatározott büntetés terhe mellett szavatolnak s a vevőnek kiszolgáltató borpárlat valódiságáról a mennyiség és foktartalom megjelölésével igazolványt adni kötelesek.

Aki asszu és édes szamorodni borhoz való hozzáadás céljára borpárlatot tart raktáron vagy készletben, tartozik arról pontos nyilvántartást vezetni annak feltüntetésével, hogy mennyi, mily szeszfoku a tartott borpárlat, kitől, mikor vásárolta, mily célra és mikor használta azt fel. Tartozik továbbá a borpárlat hozzáadási szándékot a községi előjárásnál előzetesen bejelenteni, a községi előjárás pedig a borellenőrző bizottság bevonásával a borpárlatnak a borhoz való keverését ellenőrizni köteles. A felhasznált borpárlat valódiságának igazolása céljából az eladótól erre vonatkozólag kapott igazolványt legalább 5 évig meg kell őrizni.”

— **Követendő példák.** A vármegyei Gazdasági Egyesületek költségeiket javarészt azokból az összegekből fedezik, amelyek tagdíjak címén folynak be. Ez összegek a tagdíjak alacsony volta miatt (Zemplénben 40 békebeli fillér) nem elégségesek az adminisztráció (posta, irodai, írószter stb.) kiadásokra sem, ezért az egyesületek a gazda társadalom önkéntes anyagi támogatására is rá vannak utalva. A Veszprémi vármegyei Gazdasági Egyesület tagjai közül többen szép példával járnak elő e téren: Eszterházy Pál gróf 300 ezer, Puralu Pál 200,000, gróf Zichy Béla 100,000, a tővazsonyi

bérgazdaság 100,000, Walla Géza és Bibó Dezső egyenként 50,000 korona évi adományt ajánlottak fel az egyesület adminisztratív kiadásainak fedezésére.

— **Takarmányösszeírás.** A kormány elrendelte a takarmányösszeírását. A rendelet indítóoka a nagy szárazság okozta takarmányhiány, s a kormány az összeírás eredményeként a takarmánykivittelt eltüntetni szándékozik.

— **Földadó fizetése.** A buza értékben fizetendő földadó harmincezer koronában van megállapítva. Ez a megállapítás azonban csak a f. év október hó 31-ig értendő. — Figyelmeztetjük azért gazdatársainkat, főleg a szőlőbirtokosokat, hogy iparkodjék mindenki földadóját e hó 31-ig kifizetni, mert előreláthatólag a kormány a kulcsot a mai 95—100 ezer koronát kitevő tényleges árnak megfelelőleg fel fogja emelni s a hátrálékos adózónak ezen felül fizetnie kellesz majd a havi 10%-os adópótlékot, recte: birságot is.

KÉVE

Mezőgazdasági Hitelintézet
és Iparfejlesztési R.-T.

Budapest, V., Nádor-uca 20.

Elfogad megbizásokat termény értékesítésre minden mennyiségben. — Mezőgazdasági hitelt nyújt kedvező feltételekkel. Mezőgazdasági többtermelés és iparfejlesztés.

A n. közönség szives partfogását kérem.

Bertók Katalin

okl. szülésznő

Gróf Somogyi Ilona-u. 4.

A Sátoraljaujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

HIRDETMÉNY.

A Sátoraljaujhelyi Népbank mint Takarékpénztár 1923. október hó 7-én megtartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta az eddigi 5.000.000 korona alaptőkének 15.000.000 koronára való felemelését akként, hogy 40 ezer drb. 250 kor. n. é. új részvényt bocsájt ki 500 korona árfolyammal és azokat a régi részvényeseknek felajánlja oly módon, hogy minden 1 régi részvényre két új részvényt jegezhető.

Az elővételi jog az intézet pénztáránál 1923. október 22-ig gyakorolható a régi részvények bemutatása és részvényenként 500 korona és 1923. január 1-től járó 6%-os kamatai lefizetése ellenében.

A részvényenként fizetendő 500 koronából 250 kor. az alaptőkére, 150 korona a tartalékalapra és 100 korona részvénykiállítási költségre és illetékre fog fordíthatni.

Az új részvények az 1923. évi nyereségben részesednek. Felhívja az igazgatóság a t. részvényeseket, hogy elővételi jogaikat legkésőbb 1923 október 22-ig gyakorolni sziveskedjenek; mivel későbbi jelentkezést az intézet figyelembe nem vehet.

Kelt Sátoraljaujhely, 1923. október 7.

Az igazgatóság

Zemplén vármegye közigazgatási Bizottságától.

Szám: 1688/1923. kb.

T á r g y: Károlyi László gróf nagybirtokos által Sátoraljaujhelytől Hollóházáig tervezett korlátozott közforgalmu keskeny nyomtávu iparvasutnak a m. kir. Államvasutak Sátoraljaujhely állomásához való csatlakozásához és Sátoraljaujhely Máv. állomásból kiágazóan tervezett rendes nyomtávu vágányhoz Sátoraljaujhely r. t. város határában szükséges földterületekre nézve elrendelt kisajátítási eljárás megtartása.

Hirdetmény.

A m. kir. Kereskedelemügyi Minister Ur folyó évi szeptember hó 25.-én 88.557/1923. VII. szám alatt fenti tárgyban kiadott rendeletével a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t.-cz. 32. §-a értelmében elrendelte; ennek következtében a kisajátítási terveket és összeírásokat folyó évi október hó 16. napjától folyó évi október hó 30. napjáig bezárólag 15 napi közszemlére kitéteni rendelem Sátoraljaujhely r. t. város városházának tanácstermében s ebből a célból a kisajátítási tervek és összeírások 2—2 példányát Sátoraljaujhely r. t. város Polgármesterének kiadom.

A kisajátítási eljárás határidejéül

1923. évi október hó 31. (harmincegy) napjának 9. óráját,

összejövetele helyül pedig Sátoraljaujhely r. t. város városházának tanácstermét tűzöm ki.

A kisajátítási eljárás foganatosítása céljából dr. Szirmay István vármegyei tiszti főügyész, közigazgatási bizottsági tag elnökle alatt Gnädig Lipót kir. műszaki főtanácsos, közig. biz. tag, Diószeghy Pál törvényhatósági bizottsági tag és Spisovszky Imre várm. irodatiszt, bizottsági jegyzőből álló bizottságot küldöm ki.

Sátoraljaujhely r. t. város Polgármesterét felhívom, hogy a folyó évi október hó 31.-ére kitézett eljárás jelenjen meg, a kisajátítási tervek és összeírásoknak közszemlére történt kitételét és ennek, nemkülönben a kisajátítási eljárásról kibocsátott hirdetménynek kihirdetését igazoló községi bizonylatot és vétiveket az eljárás alkalmával a bizottsági elnöknek mutassa be.

Az érdekelteket figyelmeztetem, hogy a kisajátítási terv és összeírás elleni esetleges észrevételeiket az eljárás határnapjáig írásban, vagy az eljárás során szóbelileg adhatják elő és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Ezen hirdetményt a törvény 34. §-a értelmében a „Budapesti Közlöny“-ben egy ízben és a „Zemplén“ című hirlapban három ízben közzététetni rendelem.

M i r ő l:

1. Dr. Szirmay István tiszti főügyész, bizottsági elnököt;
2. Gnädig Lipót és Diószeghy Pál bizottsági tagokat;
3. a kisajátítási terv 4 és összeírás 2 példányának kiadásával Sátoraljaujhely r. t. város Polgármesterét és az ő útján: gróf Károlyi László nagybirtokos képviselőjében Szesztay László mérnököt (Budapest, I. Kelenhegyi-ut 23. A. sz.) és a kisajátítási összeírásban felsorolt összes érdekelteket;
4. végül a többi iratok kiadásával Spisovszky Imre vármegyei irodatiszt, bizottsági jegyzőt értesitem.

Sátoraljaujhely, 1923. október 10.

Főispán, alispán hiv. távol:

Dr. Mizersák s. k.,
vm. főjegyző.

BRILLIANS, platina, gyöngy, arany, ezüst antik tárgy, régi arany és ezüstpénz beváltás, a legmagasabb npi árban:
RÖSSLER, Budapest, IX., Üllői-ut 3 szám, Calvin-tér mellett.

ELADÓ SZÓLÓ.

Sátoraljaujhely határában 2 $\frac{1}{2}$ hold szőlő s ugyanoly területű szántó eladó.
Cim: a Gazdasági Egyesület titkáranál megtudható.

Tokaj nagyközség előljáróságától.

Hirdetmény.

Tokaj nagyközség képviselőtestülete 189. számú határozatával a község tulajdonát képező Kalodás dülőbeni 12 hold kiterjedésű, kőbánya művelésre is alkalmasnak mutakozó parlag bérbeadására vonatkozóan újabb zárt ajánlati versenytárgyalást rendelt el.

A kérdéses terület bérletére vonatkozó zárt ajánlatok **folyó évi október hó 31-én déli 12 óráig**

nyújthatók be a község előljáróságánál, melyhez az ajánlati összeg 10%-ának mint bántpénznek befizetését igazoló nyugta is csatolandó.

A beadott ajánlatok el, vagy el nem fogadásának kérdésében a képviselőtestület 8 nap alatt hozza meg döntését.

Előljáróság.

A szerencsi járás főszolgabirától.

Szám: 5338/1923.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegye szerencsi járásához tartozó girincsi körjegyzőségben ujonnan rendszeresített

adóügyi jegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a törvényes fizetés és lakáspénz. — Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képesítéseiket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi és politikai magaviseletüket igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október 30-án délelőtt 12 óráig** adják be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást Girincsen, a község házában folyó évi október 31-én délelőtt 11 órakor tartom meg.

Szerencs, 1923. október 9.

Gosztonyi,
főszolgabíró.

DEÁK és dr. ORDÓDY BANKHÁZ fiókja

BUDAPEST, Andrásy-ut 16. (Központ: Aranykéz-u. 3.)

Osztálysorsjegy osztályunk

A nov. 14-én kezdődő új sorsjátékra a rendelések szétküldését már megkezdjük. Nyerhető egyetlen sorsjeggyel — egy összegben — **SZÁZMILLIÓ.**

Sorsjegyárak: $\frac{1}{1}$ 4000.—, $\frac{1}{2}$ 2000.—, $\frac{1}{4}$ 1000.— korona.**Tőzsde osztályunk**

Idegen pénzt veszünk (hivat. pénzbeváltó).
Tőzsde megbízásokat a legjobban olintézzünk.
Heti kamatoztatásra pénzt elfogadunk.
Lombard hitelt nyújtunk stb.

Kereskedők!

Gyapjufonalak és műselymek minden minőségben és színben, készmunka sablonok nagy választékban. Nagyban és kicsinyben legolcsóbb árban kaphatók:
Bornstein Globus kézmunkaház
Budapest, VIII., Baross-ucca 86.